

Täysistunto

Torstai 8.9.2022 klo 15.59—19.57

8. Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta ja arvonlisäverolain väliaikaisesta muuttamisesta annetun lain muuttamisesta

Hallituksen esitys HE 77/2022 vp

Valiokunnan mietintö VaVM 17/2022 vp

Ensimmäinen käsittely

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Ensimmäiseen käsittelyyn esitellään päiväjärjestyksen 8. asia. Käsittelyn pohjana on valtiovarainvaliokunnan mietintö VaVM 17/2022 vp. Nyt päätetään lakiehdotusten sisällöstä. — Valtiovarainvaliokunnan puolesta edustaja Viitanen, olkaa hyvä.

Keskustelu

19.17 Pia Viitanen sd (esittelypuheenvuoro): Arvoisa herra puhemies! Tässä siis on kysymys Ukrainan pakolaisista ja arvonlisäverolain muutoksista. Tässä säädetään, että Ukrainasta sotaa pakeneville luovutetut tavarat ja palvelut tehtäisiin väliaikaisesti arvonlisäverottomaksi, ja tämä on tietenkin sellainen laki, mitä on helppo puoltaa. Tämä tehdään siksi, että voidaan lisätä apua, ja tällä myös korjataan kotimaisiin myynteihin liittyvä neutraliteettiongelma. Tämä on väliaikainen laki, eli taannehtivasti tulisi voimaan 24. päivästä helmikuuta tämän vuoden loppuun asti.

Tässä laissa on taustalla komission päätös, joka nämä vastaavat tavarat ja palvelut vapauttaa tuontitulleista ja arvonlisäverosta. Tämä komission päätös ei kuitenkaan koske näiden tavaroiden ja palveluiden edelleenmyyntejä täällä kotimaassa eikä se koske myöskään Suomessa valmistettujen tavaroiden myyntiä, ja siksi tässä syntyy neutraliteettiongelma näitten kotimaisten myyntien osalta, jonka siis tämä lakiesitys aivan oikein korjaa.

Asiantuntijakuulemisissa tätä pidettiin lähtökohtaisesti kovin hyvänä. Tässä nostettiin esille tietynlainen eriarvoisuus sen suhteen, että toki tällä hetkellä sotaa käydään monessa paikassa ja muualtakin tulee apua tarvitsevia, ja tämä koskee nyt tässä tapauksessa vain ukrainalaisia. Toivomuksia esitettiin, että myös näiden avustusjärjestöjen omaan käyttöön jäävät tavarat niin ikään vapautettaisiin kokonaan verosta. Ja sitten tietenkin kiinnitettiin huomiota niihin hallinnollisiin ongelmiin, joita syntyy näille järjestöille: kun esimerkiksi joissain vastaanottokeskuksissa luonnollisesti on monesta suunnasta tulleita turvapaikanhakijoita, niin sitten pitää erotella, mikä menee nimenomaan Ukrainasta pakeneville.

No, valiokunta pitää tätä perusteltuna, ja me toteamme tässä tekstissä, että arvonlisäverodirektiivi ei mahdollista sitä, että tämä tavallaan koskisi muuta kuin näitä komission päätöksen tarkoittamia tilanteita. Eli sen vuoksi emme lähde tätä laajemmin pohtimaan. Komission päätös sinänsä mahdollistaisi sen, että tätä verovapautusta sovellettaisiin myös

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

avustusjärjestöjen omaan käyttöön, mutta käytännössä hallitus ei ole tätä esittänyt muun muassa juuri siksi, että sekin olisi hallinnollisesti hyvin vaikea hoitaa.

Mitä tulee kuitenkin tähän tosiasiaan, on varmasti niin, että on hyvin haasteellista ja aiheuttaa paljon hallinnollista työtä, että jo tällaisenaan tämä lakiesitys mahdollistaa nimenomaan Ukrainasta tulleille pakolaisille mutta ei muille. Se aiheuttaa ongelmia ja työtä, niin kuin tiedämme, mutta kiinnitämme huomiota siihen, että Verohallinnolta on syytä tulla hyvät tarkennetut ohjeet, jotta sitten mahdollisimman helppo olisi tätä hyvää päätöstä kuitenkin viedä eteenpäin.

Siis kuten sanoin, valiokunta tätä puoltaa. Tähän esitetään muutamia muutoksia, mikä johtuu siitä, että varmistetaan, että tämä laki on samansisältöinen kuin komission lopullinen päätös, joka Suomen eduskuntaan saapui ennakoitua myöhemmin ja jonka johdosta esimerkiksi tätä ei voitu vielä ennen kesää käsitellä, vaikka olimme tämän valmiiksi tuoneet. Tähän tuli sen jälkeen lopullinen päätös ja joitain teknisluonteisia korjauksia, hieman laajeni soveltamisala, ja sitten eräs laki joudutaan kumoamaankin, turhat säännökset pois, sillä kun komission päätös viivästyi, niin sellaista väliaikaista lakia, mihin nämä pykälät oli kytketty, ei ole enää edes voimassa.

Eli tällaisia pieniä muutoksia, mutta muuten puollamme tätä, puhemies.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitokset valiokunnan mietinnön esittelypuheen-vuorosta, ja nyt muuhun keskusteluun. — Edustaja Savola.

19.22 Mikko Savola kesk: Arvoisa herra puhemies! Kun tämä Venäjän raakalaismainen, epäoikeutettu hyökkäys Ukrainaan alkoi ja nämä uutiskuvat alkoivat tulla meillä mediaan, niin ihmisillä, meillä suomalaisilla, monella heräsi vahva tahto ja kysymys, kuinka näitä ihmisiä voidaan auttaa tämän hädän keskellä. Minuunkin oli aika nopeasti yrittäjä yhteydessä, joka esitti, voisiko näitä avustuksia, jotka he haluavat yrityksenä antaa, saada esimerkiksi verovähennyskelpoisiksi, jotta se kannustaisi yhä useampia yrityksiä auttamaan, kun huutava pula lähes kaikesta Ukrainassa on niillä ihmisillä, jotka kotinsa ovat menettäneet.

On äärimmäisen hyvä, että tämän asian puolesta on toimittu. Tämä arvonlisäverohuojennus taikka -alennus, poistaminen käytännössä, edesauttaa sitä, että yrityksillä ja yhteisöillä on entistä helpompi tukea ukrainalaisille osoittaa, Ukrainan kansalaisia avustaa ja kannustaa myös muita siihen avustamiseen.

On äärimmäisen tärkeää myös sitä tietoa painottaa, että tämän verovähennyksen pystyy tältä osin samaan myös taannehtivasti. Sitä kannattaa pitää esillä. Ne, jotka ovat jo osallistuneet, pystyvät tätä hyödyntämään, ja ehkä se kannustaa myös antamaan uusia avustuksia Ukrainan kansalaisille.

Erittäin hyvä, tärkeä, tässä ajassa oleva lakiesitys.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Laakso.

19.24 Sheikki Laakso ps: Arvoisa puhemies! Otin vielä viime tinkaan tuossa edustaja Savolan innoittamana puheenvuoron siitä, että olemme jo oman perheen kanssa tehneet tällaisen hyväntekeväisyysjärjestön, joka tukee ukrainalaisia. Tässä tuli heti ensimmäisenä mieleen, että totta kai esimerkiksi kerron tästä asiasta vaimolleni, joka pääsääntöisesti tätä hommaa hoitaa sen takia, että minulla on jotakin muutakin tekemistä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Tilanne on se, että tuli ensimmäisenä mieleen, kuinka helposti tämä tieto menee kaikille eteenpäin. Elikkä toivoisin, että tässä valiokuntakäsittelyssä otettaisiin vielä huomioon se ja tuotaisiin pontena eteenpäin sitä asiaa. En tiedä, onko ponsi oikea, mutta joka tapauksessa niin, että siitä myös tiedotettaisiin riittävästi ja tämä olisi oikeasti tiedossa näillä yrityksillä.

Meilläkin sen järjestön kanssa oli se, että se alkoi ihan siitä, että ihmisten auttamisen halu oli ihan valtava, ja kun me ensin omalta kotipihalta järjestettiin se, niin melkein toivoin kaupungilta liikennevaloja meidän risteykseen, meinaan se auttamisen määrä oli valtava. Mutta se on kyllä hiipunut todella paljon. Tällä hetkellä meillä käytännössä katsoen lähtee hetkessä kaikki, mitä sinne meidän toimipisteelle tulee.

Tämä varmaan edesauttaisi myös juuri sitä, että meidän kauttakkin pystyttäisiin niitä juttuja laittamaan, kun yritykset tietäisivät tästä mahdollisuudesta. — Kiitos.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Kiitoksia. — Edustaja Viitanen.

19.26 Pia Viitanen sd: Puhemies! Tässä on siis kysymyksessä jo ensimmäinen käsittely, eli olemme tämän sinänsä kyllä tuolla valiokunnassa jo käsitelleet. Me emme nyt tähän lausumaa pistäneet, mutta mielestäni on aivan tärkeää ja vartenotettavaa, mitä täällä tuli ilmi, että tästä on hyvä tiedottaa joka tapauksessa. Uskon niin tapahtuvankin, ja todellakin varmasti toimijat valtion päässä pitävät niin paljon kuin vain mahdollista tätä esillä erilaisissa kanavissa, mistä voi sitten saada tästä tietoa. Eli tämä on mielestäni ihan hyvä huomio.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Näin. — Vielä edustaja Savola.

19.26 Mikko Savola kesk: Arvoisa puhemies! Tämän tiedottamisen suhteen me tietysti kaikki ollaan itse hyviä tiedotuskanavia, kun tiedotamme omille sidosryhmille tästä. Mutta kyllähän yrittäjäjärjestö on ihan keskeisessä roolissa siinä. Jos kannustetaan yrittäjiä laajalaisesti osallistumaan tähän hyväntekeväisyyteen ja heille on selkeä verotuksellinen huojennus siitä, että he osallistuvat, niin sen järjestön kautta kannattaa tätä tiedottamista mahdollisimman paljon tehdä ja lisätä. Käytetään kaikki omia tiedotuskanaviamme ja omia sidosryhmiämme hyväksi, kun tämä lakiesitys on täällä hyväksytty, ja tätä myöten kannustetaan tähän hyväntekeväisyyteen itse kutakin.

Toinen varapuhemies Juho Eerola: Edustaja Elomaa.

19.27 Ritva Elomaa ps: Arvoisa puhemies! Kirvoitti omankin puhehaluni tähän asiaan, nimittäin täällä on tosi hyviä puheenvuoroja käytetty: Viitanen, Savola, Laakso.

Suomen kansalaiset ovat erittäin innokkaasti halunneet auttaa ukrainalaisia, yksittäiset henkilöt, ja myös yritykset ovat lähteneet nyt mukaan tähän hommaan. Se on aivan totta, että ne lähtevät ja auttavat vielä enemmän, jos saavat tietoa. Laakso nosti esille tämän informoimisen näille yrityksille, ja se on ihan kannatettavaa. On ollut aivan järkyttävää seurata Suomestakin käsin tätä tilannetta, kun Venäjä hyökkäsi Ukrainaan, ja sieltä on tullut paljon ukrainalaisia Suomeen. Myös omalla kotitilallani on muutamia ukrainalaisia töissä, maatilalla. Heillä on kova huoli omaisistaan siellä kovan sodan tiimellyksessä.

Pöytäkirjan asiakohta PTK 87/2022 vp

Tämä esitys on hyvä, ja toivottavasti menee läpi. Se on kannatettava, se oli se ajatus tässä. — Kiitos. [Mikko Savola: Hyvä puheenvuoro!]

Yleiskeskustelu päättyi.

Eduskunta hyväksyi hallituksen esitykseen HE 77/2022 vp sisältyvän 1. lakiehdotuksen sisällön mietinnön mukaisena. Eduskunta yhtyi valiokunnan ehdotukseen hallituksen esitykseen HE 77/2022 vp sisältyvän 2. lakiehdotuksen hylkäämisestä. Lakiehdotusten ensimmäinen käsittely päättyi.